

Een jaar geleden hebben twaalf studenten de predikantsopleiding afgerond van ons seminarie hier in Caïro. Kort na het afstuderen zijn ze een gemeente gaan dienen, om dit voorjaar officieel te worden bevestigd tot predikant. Dit jaar ronden eind mei opnieuw twaalf studenten de predikantsopleiding af – en tientallen studenten één van de deeltijdopleidingen.

Een feestelijke woensdag

Caïro, 30 mei 2024

Onderstaand verhaal verscheen eerder in het Friesch Dagblad en op de website van de GZB. Maar ik deel het ook graag hier met u. *Willem-Jan*

“Ik zei al tegen m’n vader: “Zou de doctor ook komen?”” Zo begroet een jongetje mij blij wanneer hij me woensdagavond 27 maart in de kerk van Towa ontdekt. Towa is één van de duizenden dorpen in het Nijldal en ligt ruim 250 km ten zuiden van Caïro. Geen schande als u er nog nooit van hebt gehoord.

Toch lopen er wel lijntjes tussen Towa en Nederland. Dr. Sjaak van den Berg, de oud-directeur van de IZB, is hier wel eens in een dienst voorgegaan, in het kader van een GZB-predikantenreis naar Egypte. Omge-

keerd is ds. Emad, de vorige predikant van Towa, op uitnodiging van de GZB in Nederland op bezoek geweest, evenals ds. Hany die in dit dorp geboren en getogen is. Ds. Ephraïm, die hier eveneens vandaan komt, heeft zelfs drie maanden in Amsterdam gestuurd, als deelnemer aan het Bridging Gaps-programma van VU en PThU.

Het jongetje dat mij begroet, heet Thomas. Hij is niet afkomstig uit Towa, maar uit Dashlut, een dorp nog weer vijftig kilometer verder naar het zuiden. Ruim vier jaar geleden heb ik hem daar met kerst voor het eerst ontmoet en sindsdien komt hij mij altijd even de hand schudden als onze wegen elkaar kruisen.

Wanneer ik deze avond wat verder rondkijk in de kerk, ontwaar ik steeds meer bekenden. Geen wonder dat de kerk zo vol zit: naast de eigen gemeente van Towa is half Dashlut aanwezig en een busje met studenten van ons seminarie en ongetwijfeld nog menig

ander van buiten het dorp. De banken vóór mij zijn gereserveerd voor vertegenwoordigers van de plaatselijke katholieke en orthodoxe kerken en halverwege de avond schuiven ook enkele lokale moslimleiders aan, ongetwijfeld iets vertraagd omdat ze na zons-
ondergang eerst hebben ontbeten.

Op het podium staan de stoelen voor de eregasten die vanavond het woord zullen voeren: onder andere de rector van ons seminarie, de algemeen-secretaris en de vicevoorzitter van de synode en in het bijzonder wel dr. Andrea Zaki, de officiële vertegenwoordiger van alle protestantse kerken in Egypte. De term past uiteraard niet in een protestantse context, maar zijn aanwezigheid heeft wel het gewicht van “de aartsbisschop is op bezoek.”

“Wat is er gaande?” vraagt u zich ongetwijfeld af. “Wat brengt al deze mensen samen?” Wel, het is driedubbel feest: Ehab die vorig jaar juni de

vierjarige predikantsopleiding van ons seminarie heeft afgerond en sindsdien de gemeente van Towa dient, wordt vanavond officieel bevestigd tot predikant. Direct daarna mag hij zelf drie nieuwe ouderlingen bevestigen. En tot slot wordt zijn jongste zontje door dr. Andrea gedoopt.

Voor Thomas betekent dit dat zijn achterom Ehab vandaag dominee wordt en dat zijn achterneefje wordt gedoopt. Binnen Egyptische familieverbanden is dat ongetwijfeld al voldoende reden om vandaag aanwezig te zijn. Maar de lijntjes zijn nog iets korter omdat Ehab en de vader van Thomas niet alleen neven zijn maar ook samen de predikantsopleiding bij ons hebben gevolgd. Samen met een derde student die ook tot dezelfde familie behoort waren ze hier op het seminarie de afgelopen jaren “de drie van Dashlut.”

De bevestigingsdienst begint met het zingen van een berijming van Psalm 87: “De kerk van de machtige Verlosser – haar fundament is heerlijk, heilig en vast; haar Bouwmeester is de verhevene.” De melodie is in Nederland bekend van “God roept ons broeders tot de daad.” Mijn gedachten gaan onwillekeurig terug naar de zwarte zomer van 2013, toen tientallen kerken in deze regio in vlammen opgingen. Nieuwsuur zond toen uit hoe in een uitgebrande kerk de gemeente samenkam om juist dit lied te zingen. Toen klonk het te midden van de verslagenheid, nu als opening van een plechtig feest.

Tijdens de dienst mis ik als Nederlander een preek met wat meer diepgang. Alles gaat kort en snel. Tegelijk zijn de sprekers daarom te prijzen: op het programma van de avond staan maar liefst 25 punten en omdat ieder zich aan zijn vijf minuten houdt, zijn we toch om half tien klaar. Ik kan hier uiteraard niet al het gesprokene samenvatten. Onze rector benadrukt bijvoorbeeld dat niet alleen Ehab is opgeleid tot predikant maar dat ook zijn vrouw Christine toerusting op het seminarie heeft ontvangen zodat ze samen de gemeente kunnen dienen. Aan het eind krijgen de eregasten op het

Studenten van onze predikantsopleiding pakken soms ook een praktische klus op, zoals het vervangen van de bekleding van stoelen. Student Eshak (rechtsboven) is hierbij de vakman – vroeger verdiende hij als meubelstoffeerder zijn brood.

podium allemaal een aandenken aan deze gedenkwaardige dag uitgereikt. Dan is er nog één gedenkteken over en prijst ds. Ehab iemand die niet hecht aan het voorgestoelte in de kerken maar met wie hij de afgelopen jaren wel een bijzonder warme band heeft opgebouwd: onze (oud-)studenten-pastor Ephraim Yacoub, die hij van achter uit de kerk naar voren roept.

Na de dienst worden de vele gasten naar het platte dak van de kerk geloodst waar voor ieder een maaltijd klaarstaat: brood en rijst en kip en vlees met flesjes water en cola. Ik kom terecht aan een tafel met enkele van onze huidige studenten. Zij hebben een lange dag achter de rug. Vanmorgen is hun busje al om zeven uur van het seminarie vertrokken, zodat ze rond het middaguur en in de loop van de middag ook de bevestiging van twee andere oud-studenten tot predikant bij konden wonen.

Vorig jaar hebben in totaal twaalf studenten de predikantsopleiding van ons seminarie afgerond. Het bevestigen van nieuwe dominees gaat de komende weken dus nog wel even door. Elke bevestigingsdienst stemt tot dankbaarheid: hier staat iemand die zich geroepen weet, die vier jaar hard bij ons heeft gestudeerd en die nu de herder en leraar wordt van een gemeente die anders vooralsnog vacant

wou blijven. Hiervoor zijn we als docenten vier jaar met deze studenten opgetrokken, hiervoor hebben velen, ook in Nederland, ons werk gesteund met hun gaven en gebeden.

Helaas is het voor mij niet haalbaar om zelf al die bevestigingsdiensten bij te wonen. Mijn aanwezigheid vanavond is een verrassing voor iedereen, zelfs voor mijzelf. Ik had vanmorgen van 9 tot 12 een college in onze Engelstalige vervolgmastert en daarmee was het helder: dat college is mijn eigenlijke werk en het bijwonen van de drie bevestigingsdiensten honderden kilometers verderop moet ik laten schieten. Pas om half twee vanmiddag, toen de foto's van de eerste bevestiging binnenkwamen op Whatsapp, realiseerde ik me opeens: die eerste dienst is voorbij en de tweede kan ik onmogelijk halen, maar die derde vanavond in Towa, kan dat echt niet? Als ik om twee uur de deur uitga en snel met een taxi naar het microbusstation aan de zuidwestkant van de stad ga, dan moet ik toch in vijf uur in Towa kunnen zijn? Die schatting bleek tot op de minuut te kloppen: klokslag zeven uur bereikte ik de kerk. Maar niemand had mij dus verwacht. Niemand? Niemand behalve Thomas: die geloofde blijkbaar als enige al dat ‘de doctor’ toch wel eens zou kunnen komen.

Sociale media of gzb.nl?

Zoals gezegd verscheen het stuk “Een feestelijke woensdag” eerder in het Frisch Dagblad. Zoals ik in mijn vorige nieuwsbrief al noemde, schrijf ik tegenwoordig elke vijf weken een bijdrage voor de rubriek Standplaats Buitenland in die krant. Er is geen ruimte om die stukken allemaal hier in mijn nieuwsbrief op te nemen, maar ze verschijnen gewoonlijk ook op de website van de GZB.

Mede omdat de communicatie met u in Nederland nu op deze manier loopt, heb ik nagedacht over de vraag of ik andere manieren van communicatie af kan bouwen.

Sommigen van u en jullie hebben mij de afgelopen jaren ook via één of meer sociale media gevolgd. Vergeleken met slechts één generatie geleden is het verbazingwekkend hoeveel foto's en berichten je tegenwoordig als zendingswerker met één druk op de knop met tal van vrienden, volgers en connecties kunt delen. Anderen, zowel in Nederland als in Egypte, hebben door de jaren heen ook heel wat gedeeld via bijvoorbeeld Facebook of Twitter wat ik zelf de moeite waard vond om te lezen. Ik vind het niet fair om alleen maar negatief te doen over ‘de socials’.

Toch heb ik de keus gemaakt om me wat terug te trekken van de sociale media. Ze hebben ook hun keerzijden en soms is genoeg ook gewoon genoeg. Mijn Twitter/X-account bestaat nog maar begint met een berichtje dat ik er vooralsnog niets meer zal delen.

Mijn Facebook-account heb ik flink opgeschoond. Helemaal zonder Facebook is lastig in Egypte. Nieuws van oud-studenten is vaak daar te volgen. En bedrijven en kerken hebben soms geen eigen website maar delen hun nieuws en informatie via Facebook. Ik hoop er zelf ook nog wel eens iets te delen maar log minder in dan voorheen. U vindt er trouwens nog wel tal van albums met foto's die ik in 2010-2020 in Egypte heb gemaakt.

LinkedIn is voor Egypte niet echt relevant, maar ik hoop er voor u in

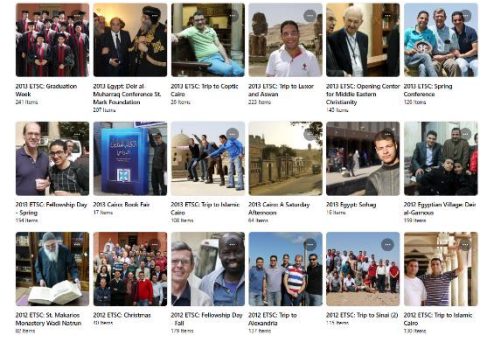
Nederland van tijd tot tijd iets te blijven delen. Op Instagram, TikTok, Pinterest en Snapchat ben ik nooit actief geweest en dat houd ik ook maar zo.

WhatsApp hoop ik gewoon te blijven gebruiken. Het wordt ook tot de sociale media gerekend, maar ik er vaar het vooral als een vervanger van e-mail: hier op het seminarie loopt de communicatie met collega's en studenten tegenwoordig vooral via WhatsApp en is de hoeveelheid e-mail de afgelopen jaren sterk verminderd. Misschien komt er in de toekomst iets beters, maar nu is het een handig hulpmiddel met in mijn beleving weinig nadelen. Ik weet echter niet of WhatsApp zich leent om nieuws vanuit Egypte met u en jullie allen te delen. In sommige Nederlandse groepen deel ik soms wel iets, maar ik heb bijvoorbeeld nooit geprobeerd één groep te maken waar iedereen lid van kan worden die zich betrokken weet bij mijn werk.

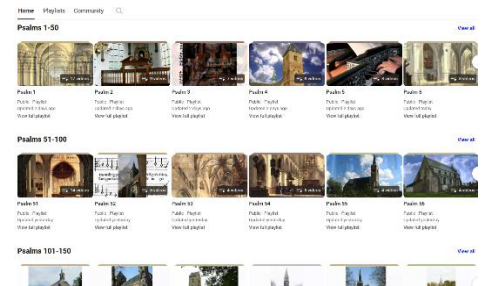
Op mijn website *wjdw.nl* heb ik sinds 2011 ruim 800 blogberichten geplaatst. U kunt ze terugvinden door een jaar en maand te selecteren of door op een trefwoord te zoeken. De laatste jaren heb ik geen nieuwe blogberichten meer geschreven. Dit betekent niet dat de website nu helemaal stilligt. Ik plaats er nog steeds telkens het nieuwste nummer van mijn nieuwsbrief en nummers 1-30 zijn er als één pdf-boek te downloaden.

De pagina die tegenwoordig verreweg het vaakst wordt bezocht, is een lijst met Engelstalige Bijbelverklaringen die via archive.org te raadplegen zijn: *wjdw.nl/bible*. Het maken van de lijst heeft wat tijd gekost maar bespaart me nu ook tijd: wanneer (oud-) studenten vragen om commentaren op een bepaald Bijbelgedeelte, kan ik ze nu vaak naar deze pagina verwijzen. Overigens heb ik het samenstellen van deze lijst nu afgerond verklaard: met bijvoorbeeld 21 verklaringen op Johannes geschreven vanuit verschillende invalshoeken is de volle rijkdom van dit evangelie nog steeds niet uitputtend behandeld maar komt wel de vraag op wat een 22ste nog toevoegt.

Op YouTube heb ik voor elk van de

fb.com/willemjdewit/photos_albums

youtube.com/willemjdewit

150 psalmen een afspeellijst gemaakt. Het idee voor dit YouTube-project ontstond zes jaar geleden, toen ik college gaf over het Bijbelboek Psalmen. Ik wilde de studenten stimuleren om niet alleen na te denken over de uitleg van de psalmen maar ook over het zingen ervan, mede omdat (protestantse) christenen hier steeds minder psalmen lijken te zingen. Via de video's op YouTube kunnen mijn studenten hier in Egypte – en kunt u in Nederland – beluisteren hoe de psalmen in verschillende talen en stijlen worden gezongen.

Overigens heb ik ook dit project nu afgerond verklaard. De YouTube-oceaan is eindeloos groot en er worden nog dagelijks nieuwe psalmenvideo's toegevoegd, maar bij de 42ste opname van Psalm 42 wist ik: zo is het genoeg. Ter gelegenheid van de afronding schreef ik het stuk “Psalmen op Youtube en in Egypte,” dat terug te lezen is op de website van de GZB.

De moraal van dit verhaal: als u meer wilt lezen over mijn werk en de kerk in Egypte dan alleen deze nieuwsbrief, dan hoeft u niet langer dag in dag uit rond te hangen op de sociale media, maar kunt u beter zo eens per maand naar *gzb.nl/verhalen* gaan. Wellicht staat er dan iets nieuws van mij en anders zeker iets van één van mijn collega-zendingswerkers die op andere plaatsen dienen.

Dr. Rania

Vijftien jaar geleden, in mijn nieuwsbrief van juni 2009, noemde ik dat ene Rania bij mij een masterscriptie had geschreven over de Messiasverwachting in de tijd net voor het Nieuwe Testament. In de jaren die volgden verzorgde ze als deeltijd docent de colleges Hebreeuws aan ons seminarie en gaandeweg ook diverse andere vakken op het gebied van het Oude Testament. De afgelopen jaren was ze echter in Amerika voor promotiestudie. Dit voorjaar is ze gepromoveerd en vanaf komend studiejaar is dr. Rania Nabil onze voltijd docent Oude Testament.

Voor mij betekent dit dat ik de vakken Exegese Oude Testament en Inleiding Oude Testament waar ik dit jaar voor verantwoordelijk was komend jaar niet opnieuw hoeft te geven. Dit komt erg goed uit: mijn collega dr. Darren Kennedy heeft komend jaar een sabbatical en ik hoop dan zijn taken als academic dean waar te nemen. (De academic dean is bij ons degene die verantwoordelijkheid draagt voor alles op het gebied van onderwijs en studentenzaken.) En na dit jaar zal er weer volop ander werk te doen zijn.

Op de bovenste verdieping van het gebouw waarin de studenten van onze predikantsleiding woning (en waarin ik ook zelf mijn appartement heb) bevindt zich de "opperkamer," een ruimte voor persoonlijk of gezamenlijk gebed. In het verleden werd daar enige tijd een dagelijks avondgebed gehouden, maar dat initiatief bloedde na een poosje toch weer dood.

Dit studiejaar lukte het echter een groepje studenten om het ritme vast te houden en bijna elke avond om elf uur samen te komen voor een dagsluiting volgens een vaste formule: we lazen een bijbelhoofdstuk (ieder om beurten een vers), bespraken het (soms meer exegetisch, soms meer persoonlijk) en daarna sloot iemand af met gebed.

In het laatste jaar van de predikantsopleiding moeten de studenten een proefpreek houden die door twee ervaren predikanten wordt beoordeeld. Boven preekt student George over Psalm 13, onder student Kerollos over Psalm 16.

Colofon

Willem-Jan de Wit is docent Bijbelwetenschappen en systematische theologie aan het Evangelical Theological Seminary in Cairo. Voor dit werk is hij door de protestantse zendingsorganisatie GZB uitgezonden vanuit de Noorderkerkgemeente in Amsterdam. In het kader van het GZB-programma "Deelgenoten" wordt zijn werk mede gesteund door de Sionskerk Ameide en de hervormde gemeenten van Giesenburg, Goedereede, Polsbroek-Vlist en Sliedrecht. Via deze nieuwsbrief houdt hij u als familie, vrienden, gemeenteleden en belangstellenden op de hoogte van zijn werk en ervaringen in Egypte.

WhatsApp/mobiel: +20 127 2800851
willemjdewit@hotmail.com, wjdw.nl

Het Evangelical
Theological
Seminary in Cairo

leidt toekomstige predikanten op voor de presbyteriaanse (protestantse) kerk in Egypte. Daarnaast biedt het seminarie diverse Arabischtalige deeltijdopleidingen aan, zowel in Cairo als online. Wie het Engels voldoende beheerst, kan doorstuderen in het Master of Theology (ThM)-programma. Veel oud-studenten hiervan zijn inmiddels zelf betrokken bij de opleiding van predikanten in Egypte en Sudan. Ook westerse theologiestudenten kunnen (een deel van) deze masteropleiding volgen. In totaal telt het seminarie ruim 600 studenten.

ETSC, etsc@etsc.org, etsc.org

De GZB werkt graag mee aan de verspreiding van deze nieuwsbrief en stelt uw meeleven en gebed zeer op prijs. U kunt uw betrokkenheid óók tot uitdrukking brengen door een gift over te maken op NL91 INGB 0690 7624 45 voor het werkersfonds "W.J. de Wit" of voor andere onderdelen van het werk waar de GZB wereldwijd bij is betrokken. Via gzb.nl/doneren kunt u een eenmalige of periodieke bijdrage eenvoudig online regelen. We zijn dankbaar voor uw onmisbare steun, zodat het werk voort kan gaan en zelfs kan groeien. Als u deze brief per post ontvangt, geeft u een eventuele adreswijziging dan door aan de GZB.

GZB, Postbus 28, 3970 AA Driebergen
0343 512444, info@gzb.org, gzb.nl